

Transmuraal zorgpad: (risico op) ondervoeding

diëtetiek Bernhoven

maart 2025

bernhoven

Inleiding

Dit 'Transmuraal zorgpad: (risico op) ondervoeding' is ontwikkeld door afdeling diëtetiek van Bernhoven. Dit zorgpad is gebaseerd op het zorgpad kwetsbare ouderen, wat in juli 2021 tot stand is gekomen door de werkgroep zorgpad kwetsbare ouderen van DIS (Diëtisten in Samenwerking) en diëtetiek Bernhoven.

Met het invoeren van dit zorgpad vervalt het 'Transmuraal zorgpad: (risico op) ondervoeding bij kwetsbare ouderen'. Deze doelgroep is meegenomen in dit nieuwe zorgpad.

In dit document wordt de transmurale voedingszorg beschreven voor patiënten ouder dan 18 jaar met risico op ondervoeding ($SNAQ \geq 2$) die opgenomen zijn in Bernhoven en met ontslag gaan naar huis (met thuiszorg), revalidatie instelling, woonzorgcentra of ander ziekenhuis.

Het doel van dit zorgpad is het vastleggen van samenwerkingsafspraken om de kwaliteit van de diëtistische zorg tussen de tweede, eerste en derde lijn te verbeteren.

Als basis is, met toestemming, gebruik gemaakt van het transmuraal zorgpad 'ondervoeding bij kwetsbare ouderen' van werkgroep DINETT kwetsbare ouderen.

Transmuraal zorgpad: (risico op) ondervoeding

Dit zorgpad bestaat uit twee onderdelen: het zorgproces bij opname en het zorgproces bij ontslag.

Bij Opname		
<i>Hulpverleners</i>	<i>Actie en Specifieke aandachtspunten</i>	<i>Instrumenten</i>
Hoofdbehandelaar	Anamnese en heteroanamnese en uitvraag klachten rondom (onder)voeding. <ul style="list-style-type: none"> - zo nodig consult diëtist 	Consultaanvraag in EVD (<i>elektronisch patiëntendossier</i>) met vermelding van de hulpvraag
Verpleegkundige	Verpleegkundige anamnese, uitvraag klachten over (onder)voeding <ul style="list-style-type: none"> - dieet - bijzonderheden voedingsgewoonten thuis - SNAQ - gebit - klachten voeding (misselijkheid, braken) - benodigde voedingszorg - vochthuishouding - decubitus, aanwezigheid wonden 	Anamnese in EVD Screening voedingstoestand m.b.v. SNAQ
	Protocol ondervoeding wordt gestart vanaf een SNAQ score van 2 <ul style="list-style-type: none"> - start energie- en eiwitverrijkt dieet in EVD - 2 x per week wegen 	Kwaliteitsportaal: Klinische herkenning en behandeling van ondervoeding (8754)
	Vanaf een SNAQ score van ≥ 3 <ul style="list-style-type: none"> - op alle klinische afdelingen wordt de diëtist automatisch via het EVD geconsulteerd - op de AOA komt de diëtist bij een SNAQ score van 3 of hoger na 48 uur in consult tenzij er een voedingsvraag is <ul style="list-style-type: none"> o consulteer de diëtist door te bellen op 2258 of te mailen naar dietetiek@bernhoven.nl - weegt de patiënt 2 x per week - start registratie 'voeding en vocht' 	Kwaliteitsportaal: <ul style="list-style-type: none"> - Ondervoeding bij zieke volwassenen screenen m.b.v. SNAQ (1683) - Klinische herkenning en behandeling van ondervoeding (8754)
	Ondervoeding t.g.v. zelfzorgproblemen/cognitieve achteruitgang <ul style="list-style-type: none"> - maakt afspraken over de juiste benadering - maakt een dagprogramma (eventueel in samenwerking met andere zorgverleners zoals ergotherapeut, fysiotherapeut) - betreft mantelzorg 	Zorgplan EVD

Voedingsassistent	<p>Acties bij een SNAQ score van 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> - start een energie- en eiwitverrijkt dieet en biedt de patiënt 3 keer per dag een tussentijdse verstrekking aan (volgens cyclus) - bij diabetes mellitus: start een eiwitverrijkt dieet en biedt de patiënt 3 keer per dag een tussentijdse verstrekking aan (volgens cyclus). Deze zijn geschikt bij diabetes mellitus - verstrekt de folder 'Verhoogd risico op ondervoeding' <p>Acties bij een SNAQ score van 3 of hoger</p> <ul style="list-style-type: none"> - start een energie- en eiwitverrijkt dieet en biedt de patiënt 3 keer per dag een tussentijdse verstrekking aan (volgens cyclus) - bij diabetes mellitus: start een eiwitverrijkt dieet en biedt de patiënt 3 keer per dag een tussentijdse verstrekking aan (volgens cyclus). Deze zijn geschikt bij diabetes mellitus - verstrekt de folder 'Verhoogd risico op ondervoeding' - registreert de voedings- en vochtintake gedurende 4 dagen <p>Actie patiënten 70 jaar en ouder (m.u.v. diabetes mellitus):</p> <ul style="list-style-type: none"> - verstrekt 1 flesje Fresubin 3.2 bij het ontbijt 	<p>Bij een SNAQ score van 2 of meer:</p> <p>Folder 'verhoogd risico op ondervoeding' is een inkoopartikel.</p> <p>Kwaliteitsportaal: Voedingsvochtlijst (VVL) aanleggen en invullen in het EVD (011383)</p>
Diëtist	<p>Consult diëtist bij een SNAQ score van 3 of hoger</p> <ul style="list-style-type: none"> - start de dieetbehandeling - maakt afspraken over voeding en voedingszorg - verwerkt op de 5^e dag van opname de eiwitintake van dag 4 (voedings- en vochtlijst) 	<p>Kwaliteitsportaal: Klinische dieetbehandeling bij ondervoeding (6254)</p>
Verpleegkundige	<p>Ondervoeding t.g.v. zelfzorgproblemen/cognitieve achteruitgang</p> <ul style="list-style-type: none"> - maakt afspraken over de juiste benadering - maakt een dagprogramma (eventueel in samenwerking met andere zorgverleners zoals ergotherapeut, fysiotherapeut) - betreft mantelzorg 	<p>Zorgplan EVD</p>

Bij ontslag		
Hulpverleners	Actie en Specifieke aandachtspunten	Instrumenten
	Patiënt gaat naar huis (met thuiszorg)	
Verpleegkundige	Schrijft voor de thuiszorg een overdracht met de laatste gegevens en afspraken over voeding	Overdracht tabblad in EVD
Diëtist Bernhoven	<ul style="list-style-type: none"> - Bespreekt met patiënt (en mantelzorger) de voedingsproblematiek voor ontslag - Adviseert indien nodig (zorg-op-maat) een vervolg behandeling diëtist 1e lijn - Indien patiënt akkoord is, vraagt diëtist toestemming voor gerichte (warme) overdracht naar diëtist 1e lijn - Geeft bij diëtist 1^e lijn aan binnen welke termijn telefonisch contact gewenst is 	Richtlijn ontslaggesprek (bijlage 1) Brieven EPD Beveiligde mail www.dietisteninsamenwerking.nl www.nvdietist.nl/vind-een-diëtist/
Diëtist 1^e lijn - Diëtist van DiS - Diëtist thuiszorg-organisatie - Diëtist die met huisarts samenwerkt	Afspraak maken <ul style="list-style-type: none"> - Neemt binnen de gewenste termijn telefonisch contact op met cliënt of eerste contactpersoon - Bespreekt de mogelijkheid tot huisbezoek of bezoek aan de praktijk - Voorkeur afspraak binnen 5 werkdagen of anders in overleg - Stuurt ontvangstbevestiging naar diëtist Bernhoven. 	Afspraken DiS over het maken van een afspraak (bijlage 2)
	Eerste consult thuis of in de praktijk <ul style="list-style-type: none"> - Indien nodig mantelzorger aanwezig of telefonisch contact - Anamnese volgens protocol en overdracht - Inventarisatie betrokken hulpverleners - Inventarisatie voedingszorg - Afspraken maken t.a.v. voedingsproblematiek - Schriftelijk vastleggen voor patiënt en mantelzorger - Rapportage naar verwijzer (huisarts en/of specialist ouderengeneeskunde/geriater) 	Afspraken DiS t.a.v. voedingszorg thuis (bijlage 3)
	Vervolg van de behandeling <ul style="list-style-type: none"> - In onderlinge overeenstemming tussen cliënt en diëtist in het kader van zorg-op-maat. (Huisbezoek of telefonische evaluatie.) 	Afspraken DiS t.a.v. het vervolg van de behandeling (bijlage 2)
	Patiënt gaat naar revalidatie instelling, woonzorgcentra of ander ziekenhuis	
Verpleegkundige	Schrijft een overdracht met de laatste gegevens en afspraken over voedingszorg	Overdracht tabblad in EVD
Diëtist Bernhoven	Schrijft een overdracht naar collega diëtist in revalidatie instelling, woonzorgcentra of ander ziekenhuis.	Brieven EPD Beveiligde mail
Diëtist revalidatie instelling, woonzorgcentra of ander ziekenhuis	Stuurt een ontvangstbevestiging Neemt de behandeling over	

Bijlagen

Bijlage 1 Richtlijn ontslaggesprek diëtist Bernhoven

- Indien nodig geacht mantelzorg bij gesprek aanwezig of bellen met de eerste contactpersoon
- Verwijzen naar de screening bij opname (SNAQ score) die aangeeft dat er (een risico op) ondervoeding bestaat
- Indien het ontslaggesprek tevens het eerste gesprek is dan:
 - Opname indicatie benoemen en afnemen diëtistische anamnese, vaststellen diëtistische diagnose en behandelplan
 - Huidig(e) voedingstoestand/voedingsprobleem bespreken bij ontslag
 - Adviezen geven voor vervolg in de thuissituatie of vervolginstelling

Zie kwaliteitsportaal Klinische dieetbehandeling bij ondervoeding (6254)

- Aangeven wat er vanaf opname in Bernhoven is gedaan m.b.t. voeding
- Behandeldoel bespreken en uitleggen dat dit in de korte opname vaak niet gehaald kan worden
- Bij een gerichte doorverwijzing naar de 1e lijn voor vervolg behandeling, **samen besluiten naar welke diëtist in de 1e lijn verwezen wordt:**
 - Bij voorkeur doorverwijzen naar een diëtist van DiS met passend aandachtsgebied of specialisatie: www.dietisteninsamenwerking.nl
 - Indien patiënt > 70 jaar: doorverwijzen naar een diëtist van DiS die affiniteit heeft met de geriatrische cliënt met co- morbiditeit en voedingsproblemen (www.dietisteninsamenwerking.nl, zoek op 'geriatrische cliënt met co- morbiditeit en voedingsproblemen')
 - Indien de patiënt thuiszorg heeft/krijgt, dan verwijzen naar diëtist van dezelfde organisatie (indien er een diëtist werkzaam is)
 - Diëtist die met de huisarts samenwerkt
- Indien de patiënt wil afwachten hoe het thuis gaat, advies geven wat te doen bij aanhoudende problemen met de voeding of met het gewicht
- Informeren hoe contact op te nemen met de diëtist in de 1^e lijn

Bijlage 2 Afspraken bij doorverwijzing naar 1^e lijn

De diëtist 1e lijn:

- De overdracht van de diëtist Bernhoven mag gezien worden als een verwijzing
- Neemt binnen de gewenste termijn telefonisch contact op met cliënt of eerste contactpersoon om de afspraak te maken (voor een huisbezoek of bezoek aan de praktijk)
- Probeert deze afspraak in overleg met de cliënt binnen 5 werkdagen of anders in onderling overleg in te plannen
- Draagt zorg voor een verwijzing voor huisbezoek indien nodig
- Rapporteert na het eerste consult naar de verwijzer (huisarts)
- Evalueert de afspraken in onderlinge overeenstemming tussen cliënt en diëtist in het kader van zorg-op-maat. (huisbezoek of telefonische evaluatie)

Bijlage 3 Aandachtspunten DiS met betrekking tot de voedingszorg

- Is de cliënt opgenomen in de DBC van de praktijk ondersteuner huisarts (POH)? Is er een multidisciplinair overleg?
- Is er een casemanager?
- Welke andere behandelaars zijn betrokken?
- Is er hulp van thuiszorg/mantelzorg/familie? Op welke tijden komen zij?
- Hoe kunnen ze betrokken worden bij de afspraken die worden gemaakt?
- Wanneer, in welke omstandigheden, eet de cliënt het best? Wat zijn de mogelijkheden om samen te eten?
- Ondersteunend materiaal voor cliënt of mantelzorger, zoals een voorbeeld dagmenu, een informatieve website bijvoorbeeld www.goedgevoedouderworden.nl
- Contact trombosedienst bij gebruik antistolling en drinkvoeding